

BIBELSTUDIUM

inför 2020-06-28

Domkyrkan (publiceras på nätet)

/ BJÖRN BÄCKERSTEN

De flesta kyrkor verkar nu öppna för att att fira gudstjänst, men i många fall utan att fira Eukaristin ("nattvarden"). Den gudstjänst Jesus instiftade får vi alltså dessvärre (i vart fall i många av kyrkorna i Göteborg) avstå från.

Men var likväl uppmärksamma: iaktta de begränsningar som föreskrivits.

Ännu är mycket få gruppsamlingar igång - det dröjer säkert. Men dessa bibelstudier kommer att finnas tillgängliga över nätet.

Inledning

Den andra av **trefaldighetstidens** söndagar trängdes i år undan av firandet av Johannes döparens födelsedag.

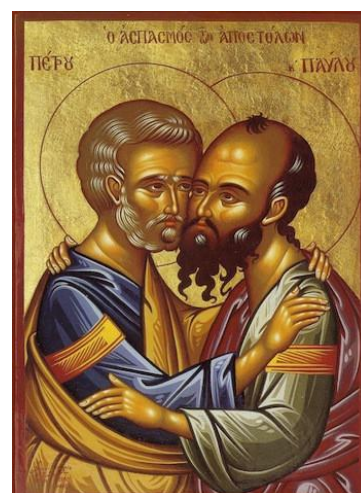
Dess tema, *Kallelsen till Guds rike*, kommer förhoppningsvis likväl att skymta fram "mellan raderna" under de kommande månaderna; hela Trefaldighetstiden handlar ju om detta: vandringen med Kristus - livet i Guds rike på jorden.

Övrigt under veckan som följer kan man notera:

28/6 Ireneus av Lyon (+202) firar vi tyvärr inte i år. Martyrbiskop i en tid av stora svårigheter för Kyrkan. Mycket viktig teolog och ännu klart läsvärd (se t ex Synaxarium för Ekumeniska kommuniteten Bjärka-Säby). Då denna dag i år är en söndag trängs firandet av honom undan.

29/6 är minnesdag apostlarna **Petrus och Paulus**. Stor dag i både västra som östra delen av Kyrkan. Även i vår kyrka har man länge markerat dagen. När den upphörde som helgdag, i samband med att Gustav III gjorde vissa ekonomisk politiska reformer för att gynna arbetsamheten, gavs istället plats för firandet av apostlarna på 5:e söndagen efter Trefaldighet. Eftersom söndagen firas (i år 12/7) kan man avstå från vardagsfirandet - om man inte vill dubblera...

3/7 S:t Tomas (kallad tvivlaren, men borde väl snarare kallas bekännaren. Han säger ju: "...min Herre och min Gud...", Joh 20:28). Det är under senare tid som ap. Tomas firas i juli. Medeltida kyrkoalmanacka (och därför även svensk civil namnsdagslängd) firade honom 21 december.

TREDJE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

Från nu är det Trefaldighetstidens gröna färg som är huvudregel.

Något om dagen texter.

Vi läser detta år 3:e årgångens texter.

FÖRSTA LÄSNINGEN (GT-texten)

Jesaja 66:12-14

Dagens verser är hämtade från slutkapitlet hos profeten Jesaja. Hela sista delen av boken är en samling trösteord inför folkets återvändandet (troligen år 537 f Kr). Kapitlen blir till

påminnelse om hemlandet och i synnerhet staden Jerusalem. För oss blir det ord om både Kyrkan här i tiden och det himmelska Jerusalem i evigheten.

"I Jerusalem skall ni finna tröst"; inte bara det kommande, utan även det närvarande Jerusalem, d v s Kyrkan.

I Kyrkan framträder Gud som en mor för oss. Ja, Kyrkan är som en mor för sina barn. Och Maria som en bild för Kyrkan och en konkret mor för Kristi kropp (bokstavligen) och reell mor, i indirent mening, för den Kristus kropp som är Kyrkan, är en öm moder för Guds folk.

Bilden "Maria, Kyrkans moder", målning av Erik Olson (Halmstadgruppen), placerad i Göteborgs domkyrkas sakristia.

PSALTARTEXTEN (mellan läsningarna)

Psaltartexten i mässan sjungs/växelläses efter den första textläsningen.

Växelsjungen, med responsorieomkväde, eller eventuellt växelläst framträder Psaltaren i sin mer ursprungliga funktion: gudsfolkets sånger.

Från och med evangelieboken 1982 finns en psaltarpsalm till varje söndag/helgdag att användas på detta sätt. Några få tonsättningar finns i psalmboken (#652-674) och några få omkväden (t ex #679-681) finns att använda till psaltartexter. Dessutom finns flera separata sångsamlingar till högmässans Psaltarsång.

Psalt 119:170-176

Psaltarpsalmen är den mest omfattande: 176 verser. När psalmen används i Kyrkans Dagliga Bön (Tidegården) är detta det 22:a stycket som används.

Fram för allt under middagsbönerna sjungs/läses denna Psalt 119.

En fantastisk psalm om livet i efterföljelse till Guds Ord; och i dagens stycke en jublande lovprisning till Gud och det rättfärdiga och lustfyllda i hans Ord.

Det är väl sannolikt att det är slutversen, om att ha gått vilse som ett får, som är motiveringen till varför just denna psaltarpsalm valts till denna söndag.

ANDRA LÄSNINGEN (Episteltext)

1 Petr 5:5-11

Insluter av sitt liv är S:t Petrus i Rom och verkar där sån församlingens ledare och apostoliske tillsynsperson (biskop). Som biskop i den kända världens regerande, i vart fall reella, huvudstad är Petrus Kyrkans ledare och påve.

Påvetiteln tillkommer lite senare, men det är detta han i verkligheten är; och det är ytterst på den uppståndnes uppdrag: var en herde för mina får (Joh 21:16) och utkorelsen av Petrus som Klippan (*petros* på grekiska) varpå Kyrkan är byggd (Matt 16:18).

Detta kapitel i första Petrusbrevet berör församlingen, dess ledare och dess tillhöriga.

Det inledande stycket om bekymmerslöshet inför Herren och ödmjukhet mot Gud och varandra går över i ett stycke om vaksamhet.

I Completoriet, den sena kvällsbönen bland Kyrkans dagliga böner, inleds traditionellt med denna vers 8-9a.

Brevet är skrivet under förföljelsetider, och uppmaningen, v 9b-10, är motiverad. Självklart även för oss, som måste kämpa mot det rytande lejon som ondskan är (även om vi oftast besparas lidandet för trons skull).

Så även trösteordet som trosvisst avslutar brevtextern: "[Kristus] är makten i evighet."

Till detta säger vi vårt Amen.

EVANGELIET

Lukasevangeliet 15:11-32

Dagens evangelieläsning är kanske en av de mest välkända liknelserna i kristen tradition: Den förlorade sonen.

En av sönerna vill bort! Ha allt, nu; och sedan dra bort från det "gamla vanliga" med hemmet och familjen och hemtrakten och folk som känner en.... Nu skall det, med pengar på fickan efter det förtida arvskiftet, bli ett annat och "roligare" liv.

Utsvävningar, dåliga vänner och slöseri för honom till svinstian istället för till lyckoruset - även om han säkert upplevt mycket på vägen... men målet blev inte det han tänkt. Tvärt om. Nu blir snarare det gamla det som representerade lycka och välgång: tänk så bra dom har det där hemma.

Han kommer "till sig själv", uttrycker sig texten på grundspråket - självinsikt, självbesinning.

Detta leder till plötslig ny inställning: ödmjukhet, längtan, handlingskraft, ånger och omvändelse (i bokstavlig mening vänder han om, tillbaka, till sin far igen).

Det är kanske Fadern som varit den verkligt "förlorade" i denna liknelse. Sonen har förlorat sin Far, och förlorat sitt mål med livet; nu kommer här en ny chans.

Och Fadern har längtat efter den sin som varit som död och borta. Och sonen möts av faderns öppna famn, med kärlek och barmhärtighet - inte ett ord av förebråelse.

Jo, brodern (han som strävat på där hemma på gården)

(Bildens detalj av Rembrandt "Den förlorade sonens återkomst")

han förebrår. Men inte sin slarvet till bror, utan sin far. Hur kan han vara så god. Mesig, överslätande, eftergiven, blödig...

"Allt mitt är ditt". Så blir faderns tillrättavisande tilltal till hemmasonen. Och festen började. Här ger Jesus inga ytterligare detaljer i sin lilla "novell" om livet med en förlåtande Gud. Hur reagerade den son som stannat hemma? Hur blev det sedan? Hur kom relationerna att utvecklas? Osv...

Men, detta är ingen fullständig berättelse eller utredning av olika fakta. Det är en liknelse; så att vi skall förstå åtminstone något om Guds faderskärlek och stora barmhärtighet. Gud visar nåd av oändlig grad mot den som vänder åter till honom.

Och så funkar det. Festen (för oss på jorden: mässan) börjar och den som inte stänger sig själv ute får vara med.

Anm:

Eftersom jag numera sitter placerad på Guldheden och sitter med sakristian som arbetsrum kan jag inte låta bli att notera att Per-Olof Sjögren, en gång präst i Kyrkan på Guldheden skrev ett litet häfte med titel "Högmässan, den förlorade sonens liturgi". Mässans struktur sammanfaller med upplösningen i liknelser rättelsen: Gud tar emot syndare (beredelse), talar med oss (Ordets gudstjänst), och dukar till fest för oss (måltidens gudstjänst).

Att fundera på:

- Hur hanterar vi missmod och missräkningar?
- Kan vi känna längtan till omvändelse?
- Avundsamhet; kan vi känna igen / hantera hemma-sonens besvikelse?